

Kravet om assimilering er gået for vidt

**NIELS FINN CHRISTIANSEN
BERNARD ERIC JENSEN**

Kravene om at tilpasse sig Danmark og de danske værdier har taget overhånd. Det, som Naser Khader og hans ligesindede kræver, minder om sindelagskontrol. Drop det.

I 1967 UDTALTE daværende statsminister Jens Otto Krag, at »man har et standpunkt, til man tager et nyt« – en udtalelse, der mange dengang tog anstød af.

Men ret beset konstaterede han jo blot, hvad der er en grundlæggende demokratisk ret, nemlig at borgere i et demokrati har lov til at ændre politisk opfattelse.

På det allernæste har en anden kendt dansker, historikeren Uffe Østergaard, gjort noget tilsvarende. Hvor han førhen så sig selv som multikulturalist og en del af integrationsholdet, erklærer han i Jyllands-Posten (13.9.17), at han er blevet omvendt og nu er en lutheransk kulturnationalist og medlem af assimilationsholdet. Og for tiden proklamerer han frejdigt og politisk offensivt, at »muslimer må blive lutheranere, ellers er vi på dens».

Det er Østergaard i sin gode ret til, fordi borgere i et demokrati ikke kun har ret til at skifte standpunkt, men tillige ytringsfrihed. Og han bliver bakket op af en konservativ som Naser Khader, en Dansk Folkeparti-politiker som Martin Henriksen, en socialdemokrat som Mattias Tesfaye og en Venstre-politiker som Inger Støjberg.

Derfor kunne Khader i 'Deadline' (15.9.17) gøre Østergaard til en af de førende talsmænd for den nye politiske ortodoksi – det assimileratoriske demokrati.

Det nye er imidlertid ikke, at danske politikere (med opbakning fra deres vælgere) har næret et inderligt ønske om, at

TILPASNING. Hvor meget forskellighed skal det danske samfund kunne rumme, og er kravet om assimilering gået for vidt? Her ses et billede fra Folketinget fra en debat om tørklæder, som en gruppe muslimske kvinder overværer. Foto: Jens Dressling

indvandrere og flygtninge ville lade sig kulturelt assimilere i det danske samfund, dvs. blive mest muligt som dem selv. Det har f.eks. været den bagvedliggende, om end mestendels skjulte præmis bag megen dansk uddannelsespolitik i 2000-tallet.

DET NYE ER, at politikere og meningsdannere i dag helt åbent erklærer sig som tilhængere af en konstant og vidtgående assimilationspolitik. For os at se er det klart et fremskridt, at de i dag er villige til at stå frem og kalde en spade for en spade.

Når det førhen blev kaldt integration og ikke assimilation, var det, fordi politikere og meningsdannere ikke ville fremstå, som om de brød med de basale demokratiske normer og værdier, der f.eks. ligger til grund for Danmarks medlemskab af Europarådet.

Derfor er der god grund til at spørge: Hvordan argumenteres der for den foreslåede assimilationspolitik?

argumenter herfor? Og hvilke politiske følger virkninger vil den foreslåede politik kunne gå hen og få?

NÅR DET GÆLDER Uffe Østergaard, fremstiller han det som den mest oplagte politiske lære, der kan drages af de hidtidige erfaringer i en dansk sammenhæng.

»Vores lykke er i dag faktisk, at vi har tabt så mange krige og dermed er blevet et mindre og mindre land. Det er vores triumf, at vi er så homogene, og det skal vi værne om«.

Et demokrati udgør et frivilligt politisk fællesskab

nationale kompetenceregnskab' i 2005.

Når to af undersøgelsesresultaterne sammenstilles, fremgår den friværende flerkulturelle kompetence i

Danmark ved indgangen til 2000-tallet med al ønskelig tydelighed.

Når (etniske) danskere skulle kommunikere indbyrdes, gik det helt fint. Men hvad angik deres interkulturelle kompetence, havde næsten 2 ud af 3 et lavt kompetenceniveau, og 19 ud af 20 befandt sig på middelet eller under middelet. I lyset heraf er det ikke overraskende, at en hel del danskere har haft ganske svært ved at finde sig til rette med og fungere i et flerkulturelt Danmark.

Havde den danske regering/befolkning ageret mere principfast og fremsynet, kunne der uddannelsesmæssigt være gjort en hel del ved dette gennem årene. De kunne have sagt: Har vi først sagt A (dvs. er blevet medlem af EU), må vi selvfølgelig også sige B (dvs. forbedre vore interkulturelle kompetencer).

Men det ville have krævet, at flertalsbefolkningen gik i gang med en rimelig intens identitetsbearbejdning – dvs. med at modificere og delvis afvikle dele af befolkningens overleverede monokulturelle kulturarv.

I stedet for at iværksætte en sådan fremsynet uddannelsespolitik har flertallet valgt at gå ind for, at der kun er 'de andre', 'de fremmede', der skal presses til at bearbejde og omdanne deres identitet. Flertallet (alle Østergårds lutheranske

tvunget, det var selvalgt, selvforskyldt.

Der blev i slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne importeret en betydelig gruppe fremmed arbejdskraft til Danmark, fordi det økonomisk set var en fordel at få de fremmede til at arbejde her i landet. Fremmed-/gæstarbejderne kom primært fra Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan.

I 1972 besluttede et flertal af befolkningen sig dernæst for at tilslutte sig Fællesmarkedet (det senere EU), fordi det blev anset for at være godt for danskernes økonomi. Og dermed accepterede flertallet arbejdskraftens frie bevægelighed i en europæisk sammenhæng.

Der var grupper i det danske samfund, der håbede på, at de trufne valg ikke ville gå hen og undergrave dansk kulturel homogenitet.

Men det viste sig at være en helt igennem naiv forhåbning. Danmark har på intet tidspunkt kunnet nyde de økonomiske fordele ved at være en del af EU uden samtidig at åbne for, at det danske samfund i praksis ville blive mere flerkulturelt. Og op til 1990'erne vedstod mange danskere sig den konsekvens af de trufne politiske valg.

DEN KULTURELLE homogenitet, Østergaard priser så højt, har imidlertid i hverdagen modarbejdet og besværliggjort implementeringen af de politiske valg, den danske regering/befolkning traf.

Befolkningen sad ikke inde med de sociokulturelle kompetencer, der er påkrævet, hvis man skal kunne leve og fungere på rimelig vis i et flerkulturelt samfund. Det blev f.eks. dokumenteret, da Undervisningsministeriet fik udarbejdet 'Det

Det er borgernes ret selv at afgøre, hvilke dele af en kulturarv de vil hæge om

Det gælder for en del af nyere dansk historie,

men også kun en del, og sådan som Østergård bruger den del og glemmer andre, bliver det en fordel og forvansket fremstilling af hoved-

linjerne i de sidste par hundrede års danske historie.

Den danske stat var i år 1800 en flersproglig og -kulturel statsdannelse, men den blev - aldeles utilsligt og uønsket - efter nederlaget i 1864 omdannet til en yderst homogen stat i etnisk, kulturel og konfessionel henseende.

Det er rigtigt, at demokratiseringen, nationaliseringen og industrialiseringen af Danmark blev mindre konfliktfulde, end de forløb ville have været, såfremt den danske stat ikke havde mistet så mange af sine hidtidige landområder. Der var lidt færre konflikt- og brudflader.

På det punkt har Uffe Østergaard ret. Men han glemmer at nævne, at det var den danske stat/befolkning, der frivilligt traf flere politiske valg, der førte til, at Danmark i praksis igangsatte den transformationsproces, der omdannede landet fra et ret monokulturelt (her forbigår vi Grønland og Færøerne) til et mere flerkulturelt samfund. Det var ikke noget på-

kulturnationalister) har derimod roligt kunne læne sig tilbage og fastholde deres identitet aldeles uforandret.

Set fra flertallets side har det været ulige lettere og behageligere at overlade alt det krævende identitetsarbejde til 'de andre'.

Men kan en sådan tilgang forsvares i et medborgerdemokrati, hvor princippet om lighed for loven bør være normen?

DET ER LEGITIMT, hvis folk i dagens Danmark ikke længere ønsker at leve med konsekvenserne af de politiske valg, der blev truffet tilbage i 1960'erne og 1970'erne.

Og vi kan ikke forhindre en meningsdanner som Uffe Østergaard og en politiker som Naser Khader i at stille sig i spidsen for et forsøg på at få omdannet det nuværende danske medborgerdemokrati til et assimilatorisk demokrati.

Men konsekvenserne af et sådant forsøg bør overvejes og drøftes. Foreløbig er Østergaard og Khader vejet uden om at klargøre konsekvenserne for demokratiet, hvis den foreslåede assimilationspolitik blev gennemført og formelt implementeret. De har kunnet vige uden om den problematik, idet de stiltiende har sat lighedstegn mellem at være (etnisk) dansk og det at have et demokratisk sindelag.

Danske lutheranske kulturkristne skulde nærmest per automatik være vaskeægte demokrater.

Men er det nu også rigtigt?

Siden det politiske systemskifte i 2001 har forholdet snarere været sådan, at den danske befolkning har været og fortsat er dybt splittet.

Der er de grupper, der gerne så, at demokratiet i Danmark i praksis bliver forvaltet på en meget mere assimilatorisk facon, og at det dermed ville komme til at fungere på en mindre forskelstolerant måde, end det hidtil har gjort.

historiekanon, i 2008 en demokratikanon og i 2009 en naturkanon.

Det udgjorde et koordineret forsøg på at give den etnisk danske kultur en monopollignende stilling i kultur- og uddannelsespolitikken.

Formålet var dobbelt. Dels skulle disse kanoner punse nyt liv i forestillingen om et etnisk dansk folkefællesskab, dels skulle de fremme den politisk-kulturelle assimilering af indvandrere og flygtninge.

Og det blev i 2014 fulgt op med oprettelsen af et såkaldt Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling planeret - af alle steder - i Jelling, det sted, hvor det dansk-etnisk-kristne folkefællesskab mener, at dets dåbsattest befinder sig.

DET SER NU UD, som om folk som Uffe Østergaard og Naser Khader kunne tænke sig, at den hidtidige politik blev videreført med udmøntningen af endnu en kanon - en religionskanon, der specificerer de dele af Luthers tros-, moral- og sociallære, som alle danske statsborgere, inklusive alle de anderledetænkende ateister, agnostikere, jøder, muslimer, katolikker m.fl., skal føle sig forpligtet af og søge at leve op til.

Men samtidig afviser de, at det drejer sig om et forsøg på at gøre en form for sindelagskontrol til en integreret del af det danske demokrati.

Fortalere for et medborgerdemokrati imødegår forsøget på at indføre et assimilatorisk demokrati af flere grunde.

En er, at det i hverdagen giver køb på det helt grundlæggende demokratisk princip, at alle borgere i et demokrati har de samme rettigheder og pligter - herun-

der retten til forskellighed (inden for lovens rammer) og retten til at arbejde for en ændring af den demokratiske forfatning efter de gældende regler. At lastholde det princip udgør en hjertesag for tilhængere af et medborgerdemokrati.

En anden grund vedrører borgernes ret til selvbestemmelse og selvforvaltning, hvad kulturarv angår.

Staten kan forpligte sine borgere til at blive præsenteret for udvalgte dele af en kulturarv - f.eks. gennem uddannelsesystemet - men ikke forpligte dem til at tilhøre den kulturarv de vil høre om og føle sig forpligtet af.

Det følger af, at et demokrati udgør et frivilligt politisk fællesskab baseret på borgernes selvbestemmelse.

Medborgerdemokratiet er under pres i disse år. Langt fra alle hopper dog på Uffe Østergaards og Naser Khaders assimilationspolitiske vogn.

Selv om Østergaard forsøger at bruge de danske jøder i sin argumentation for et assimilatorisk demokrati, har formanden for Det Jødiske Samfund i Danmark, Dan Rosenberg Asmusen, takket nej til forslaget om en assimilering af minoriteterne.

Tilsvarende har nyhedsredaktøren på Kristeligt Dagblad, Morten Rasmussen, på det bestemteste afvist den siktserede assimilationspolitik.

Den igangværende demokratikamp ser dermed ikke ud til at blive lagt på hylsen i den nærmere fremtid.

NIELS FINN CHRISTIANSEN
BERNARD ERIC JENSEN